

A „KELET” előfizetési díja:
Vidőkre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” minnennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

AZ ERTEKESEBB CIKKEK DÍJZÁRTAK.
Kéziratok nem adnak vissza.

Hirdetési díjak.
Hatszor használt gármond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegjű minden hír 10 és után 30 kr. Nagyobb és gyakrabbi hirdetések külön kedvezményt is nyújthat kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Orpelli Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasensteint et Volger (Vallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau **Budapestben** Haasensteint és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. V. hirdetések felvételi irod. Budapestben Szervitátor 5. sz.
Nyitási czikkok
gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállítás:
Főter 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

A kolozsvári és nagyváradi színügy.

Az már bizonyos, hogy mi magyarokul egy téren sem tudunk építeni, így vagyunk hazai színészetünkkel is, annyi a bábja, hogy a gyermek elvesz közöttük.

Egy évtized óta süllyed alább és alább a magyar színészet, e sülyedés pár év óta rohamossá lett s ma, ez évben örvénybe zuhan; a vidéken mindenütt mizériákban sinlenek a társulatok; az aradi szétosztolt, a nagyváradi bomlófélben, a kolozsvári megfeszített erővel, példátlan buzgalommal kapaszkodik magát fenntartani egy nyári színházban, melybe a csekély-számu honmaradt közönség nem nagy kedvvel szeret járni, mert nagyon léghűzamos és oly impraktikus hosszúságban épült a nézőtér, hogy a hátulso felében alig látja a színészt. A színművészet gyermekkorát jellemző szindarabokat kell elővinni, melyek itt azelőtt a műsoron folyton fenntartattak, hogy a kényesebb természetű közönség helyett, kik a szebb és magvasabb műveket (a mint több példa bizonyítja), a nyári színházban nem akarják megnézni — a közönségszebb osztályok naivabb tömegei jöjjenek pótolni az üresen hagyott helyeket, s még így sem boldogulna a kolozsvári színház, ha nem volna subventiója, — ha pedig nem így tett volna, bizonyára, mint azelőtt is, fölemészté volna már eddig az egész subventiót és a téli időszak utolsó hónapjainak esélyeire nem lenne majd födözet. Hogy Kolozsváron így van, az nagyon természetes; egy kis város csekély számu, de nagy igényű közönségétől nem is várható, hogy 12 hónapon keresztül egyebet se csináljon, mint színházba járjon s amit téli színházában teljesebb — szebb illúzióval láthat, azt a nyári színházban kényelmetlenül, kisszerűbb rámban — pongyola színpadon nézze. Utíig elég neki a téli 7 hónap és ha a nyári idény alatt érdekes, absolut beccsel bíró új műveket megnézne, bizonyosan a téli időszak rovására történne. Akár hogy vesszük is fel a kolozsvári állandó működést, kalamitás lesz az mindég, anyagilag úgy, mint leginkább művészetileg.

A magyar színészetnek e kalamitái és mizériái önkénytelenül följajdulhatnak s a szomorú kép láttára aggódó lélekkel kérdehetjük, hogyan eshetett így örvénybe a magyar színészet ép akkor, és ez években, midőn a színészet rendezését a kormány kezébe vette, midőn új színházak emelkedtek, midőn némely városok pártoló egyleteket alapítottak és bizto-

A „KELET” TÁRGYÁJA.

A HERCEGNŐ HAZATÉRÉSE.

REGÉNY.

Írta:

VINCENT JAKAB.

Első rész.

V.

(Folytatás.)

Ez elég volt nekem, nem folytattam tovább. Gondolhatod, hogy nem fogom soká halasztani titkos kirándulásomat. Nos, mond csak, nem kedves atyám van-e nekem?

Resskess Mártha, nem csalódtam . . . ve-télytársad akadt! . . . de tudom, hogy gyöngéd szeretetét soha sem fog fáltekeny lenni, és soha sem fogod úgy találni, hogy tulságosan szeretve, tulságos boldog vagyok.

Mindjárt más napon ez, atyámtól oly nehezen kicsikart engedélyt megnyerése után kocsi-ra ültünk Bellel és Nazlyval. Azt úgy tetszik, nem mondtam még neked, hogy Nazlynak van itt egy nővére, egy katonatiszt özvegye, ki gyakran meglátogatja őt.

Jó dajkámnak némi jelét akarva adni, iránta érzett barátságomnak, sőtáink közben, elfogadtam néha, hogy bemenjünk házához megpihenni.

Minden aként történt tehát, amint kiterveztem. Megérkezve Jánához, kinek hallgatóságában teljesen bizni lehet, csakhamar lemen-

sították szintársulatukat, sőt az igazgatást is kezükbe vették?!

Ez idő alatt emelkedett ki a népszínház eszméje is a valóságba egy fényes palotával, melynek színpada a vidéki színészet életető elemét, a népszínművet és kasszadarabokat kultiválva, a legkecsesebb anyagi sikereket igért!

A nemzeti színház ez utolsó években szabadult meg a népszínművektől és nyert annyi subventiót, amennyire csak szüksége van és így hozzá foghatott ama missiójához, mely földadata minden műintézetnek, s a melynek teljesítése folytán a vidéki színészet szintén megnyerheti vala a nemesebb irányu fejlődést, a köznapokunk és kassza darabok közt, jó minta után a magasabb drámai művészetnek is élve! E szép remények csodálatos módon füstbe mentek. Hiában örültünk a fehérvári, szabadkai, aradi, debreczeni színi egyesületek választmányi igazgatásának, egy-két év alatt hiu kísérletnek bizonyult be és se színész, sem a művészet nem nyert általa semmit. A debreczeni választmányi legtovább vitte, ebben határozottan a nagyváradi nyári állomás segítette a debreczenieket; Nagyvárad nélkül a debreczeni színi egyesület sem állhatott volna meg több évig, ámbar Debreczen városa subventiója évenként 10—14 ezer frtot tett ki. És még e kedvező körülmények dacára is mi történt? A színházi választmányi kénytelen volt a színészek által összehozott nyugdíj-főkéhez nyulni, hogy fenntartsa a személyzetet, és így sem tarthatván föl tovább, fölcsúszott, a város nyakában hagyva egy csomó deficitet, melyet Debreczen városa évekig fog törleszteni azon évi subventióból, melyvel azelőtt támogatta színészetét, de a mely deficit letörlesztéséig, fájdalom, a debreczeni színészet nem kap a várostól segélyt.

(Folyt. köv.)

Kolozsvárt, augusztus 20.

(?) A kettős király-ünnep, melyet a magyar korona tartományai az imént ültének meg, a véletlen sajátos összetalálkozásánál fogva, szorosan egymás mellé helyezi az első apostoli király és a ma uralkodó koronás fő ünnepnapját, melyeken visszaemlékezünk a mai Magyarország királysággá szervezőjére s alattvalói hódolattal gondolunk alkotmányunk helyreállítására.

Magyarország első apostoli királyja, a nagy reformator, egy állam-bölcs sастekinté-tével mérlegel s fogta föl hazájának helyze-

tét amaz államok sorában, melyek többé-kevésbé kifejldőve vették akkor Árpád nemzet körül s a történelmi fejlődés kényszerű törvényeit átértve, oly alapokat teremtetek az államszervezet számára, melyek annyi vész és vihar között is életrevalóknak bizonyultak azóta, közel kilenc évszáz folyamán át. Nem amaz axioma, melyet sokan a szent király bűneül szeretnek fölronni, hanem az a siker, melylyel a különböző nyelvű népek között a magyar főnhatóságát megalapítani és biztosítani tudta; az a politikai belátás, melylyel a nemzet öröklött szabadságait, új formákba idomítva bár, mégis az akkor modern korlátokba birta szorítani, a nélkül, hogy akár a szabadság, akár a zsarnokság tulesapongásai felülkerekedhettek volna; az a tapintat és számítás, melylyel a kereszténységet a nemzet-élet oly hatalmas tényezőjévé tudta tenni, a nemzeti jelleg minden kára és veszélyeztetése nélkül: ezek a vonások azok, melyek az apostoli és szent czím nélkül is örök-fogták volna a magyar nép szívében e nagy király nevének emléket tenni s melyekre e nemzet a szent jobb elporladása után is mindig hálával fog visszagondolni.

Az élő király nem tehető ily bírálat tárgyává, — de azok is, kik a most folyó történetnek — bármily csekély mértékben is — szintén részesei vagyunk, az elfogultság vádjánálkül föllálíthatjuk a tételt, hogy bármiként idomuljon is e nemzet új-kori története: az önsorsa fölötti rendelkezést, melynek eredményeként kell ez idomulást tekintenünk, saját maga kitarátása mellett, ennek az élő királynak köszönheti, — s ha amaz első király hatalmas kézzel új fordulatot adott a magyar nemzet történelmének: emez nemes elhatározással és férfias igazságérzettel szabad utat nyitott e nemzet alkotó erőinek, hogy önmaguk teremthessék meg a feltételeket és eszközöket, melyeknek segítségével betölthessük azt a helyet a változott viszonyok között is, a melyet Árpád s majd szent István e nemzetnek, Közép Európa derekán, szerzett vala.

És ma, talán, kettősen fokozott érdekel és feszültséggel tekinthetünk a monarchia koronás feje felé, a midőn még mindig kábultan állunk tájékozatlanságunk közepett, a külügyminiszter helyének megtüritte okán s amaz ismétetlen mozzanatokkal szemben, a melyek, esetleg, a Lajthán tuli belügyi új alakulatok folytán, saját hazánkat is érintethetik, jövődó sorsát határozhatják. Mert bár-

mennyire elszigetelik is közjogi törvényeink a birodalom belügyeinek intézését egymástól: a realis unio, a közös Fejedelem s a közösen érdeklő ügyek intézése állandó és elválaszthatatlan érdekkapcsolatokat tesznek szükségessé, melyeknek mineműsége, intézésük és megoldásuk formája szükségképp elhatározó befolyást gyakorol a monarchia mindkét felének belügyeire is.

A férfiú, kit ő Felsége bizalma Andrásy Gyula gróf helyére szólítand, közös külügyminiszterre lesz nem csak a magyar korona, hanem a Lajthán tuli tartományainak is s a két delegatio, melyeknek szavazata a közös külügyminiszter eljárását meg fogja szabni, ama két parlamentnek arczát fogja magán viselni, a mely a Lajthán innen és tul a törvényes hatalmat gyakorolni fogja; a két parlament között esetleg főnforduló elvi eltérés tehát oly collisiokra adhat az illetékes körök között alkalmat, a melyeknek hatása messze túlterjedhet a szoros értelemben vett belügyek körén tul is.

A Bécsben most kormányzó miniszterium alkotó elemei, multjok és egyéniségök, nagyon is közel hozta annak lehetőségét, hogy e collisiokra ne csak gondoljunk, hanem elő is készüljünk s azok, kik az Andrassy elleni személyes gyűlölet által elvakítva hozsánnával fogadják e miniszter visszaléptét: csakhamar megjelhetnek a komoly elmélkedés alkalmát ama különbség fölött, a mely van a közt az idő között, a midőn a két delegatio előtt Andrassy vala a monarchia külügyeinek szószólója s a közt, a midőn, esetőleg, a Tasaffe, Chertek és Prazak urak társa ad majd számot külügyi sáfárkodásairól.

Am e férfiú megválasztása ő Felségétől függ s a midőn az első magyar király s a mai Magyarország első férfinak ünnepét ültük meg: önkénytelenül sorakoztak elménkben az összehasonlítás e kínálkozó vonásai s az a remény sehogy sem tud kebelünkől kiveszni, hogy ez ünnepeket ép oly örömet szívvél üljük meg egy év multán, mint meg-ültük ma. . .

Várad Gábor választói előtt.

Várady Gábor tudvalevőleg aug. 17-én tartotta beszámoló beszédét técsői választói előtt, melyben ismeretes ügye következtében a képviselő-

ELŐKÉPEK.

III.

A VELENCZEI KALMÁR.

Giovanni Fiorentino-tól.

1378.

(Folytatás.)

Történt egyszer, hogy legkedvesebb társai közül kettő Alexandriába készült, két megrakott hajóval, mint minden évben szokták. Ezek közötték szándékukat Giannettoval s hozzá tevők: „Magadnak is részt kellene a tenger örömeiben vevned, hogy láss egy kis világot s legkivált azt a Damaskust és földjét.”

Giannetto felel: „Valójában, ugyancsak szívesen megnézném, ha atyám, Ansaldo ur, beleegyeznék.”

Amazok viszonzák: „Majd eligazítjuk mi, hogy megtegye s ő is meg lesz elégedve.” Azonnal Ansaldo urhoz menőnek s így szól-tak: „Arra kértünk igen szépen, légy oly jó s engedd meg Giannettonak, hogy tavasszal velünk jöjessen ő is Alexandriába s szereltes föl neki is egy hajót, hogy lásson ő is egy kissé világot.”

Ansaldo ur pedig mondá: „Nem bánom, ha kedve telik benne.”

Amazok felelének: „Uram, nagyon ohajtja.” Ansaldo ur, tehát, azonnal egy nagyon szép hajót szereltetett föl, sok portékával megterhel-tet s zászlókkal és fogvarekkal bőven ellátatá. S miután minden készen volt, Ansaldo ur meg-parancsolá a hajó-főnöknek és a legénységnek, hogy mind csak azt tegyék, a mit Giannetto nekik rendel és rájuk biz. Mert, mondá, nem azért küldöm, hogy általa nyereséghez jussak, hanem máltsága kedvéért, hogy világot lásson.

Mikor, aztán, Giannetto hajóra szállt, egész Velencze, kiesődött, hogy lássa, mert rég ideje

lősegről lemond. Váradyt választói nagy ünnep-lyességgel fogadták s lemondását nem is akarták elfogadni.

Váradynak éjlenekkel kísért beszédéből adjuk a következőket:

„Az ellenem intézett támadások legnagyobb része nem a tényekből, hanem főleg a bécsi államügyész és bécsi journalistika vádjaiából merített. Nem itt van helyén taglalatom, hogy minő alaposággal történt ez, de még is kérdézem, vajjon azok, a kik folyvást vizsgálatról, a bírói elbírás szükségéről beszéltek és azt hangsúlyozták, hogy az ügy tisztázása csak bíróság útján eszközölhető, vajjon megelégtettek-e az osztó-igazság, a méltányosság követelményeinek azzal, hogy átvérte a közös köztádlónak, de egyszerűen a bírónak szerepét is, vád alá helyezték és el is ítéltek azt, a ki azon ügyben csak mint tanu állott a bíró előtt s a ki az ellene intézett vádakra nézve még ki sem hallgattatott.

Azonbpn tagadhatlanul tény az is s ez az, a mit mélyen fájlalok, hogy leveleimben, nem sejtve semmi rosszat s érezve lelkemben, hogy egyenes, becsületes uton járok, a kifejezésekben vigyázatlan, közléseimben tulbízalmas voltam. Ezzel hibáztam az eszélyesség ellen; és e hibáért súlyosan kell lakolnom. De nem hibáztam az igazság ellen, mert a leveleimben foglaltak összhang-zásban állanak az igazolásomra szolgáló tény körülményekkel, és nem hibáztam a becsület ellen sem, mert egyetlen sincs leveleimben, sürgőnyeimben, a melyet igazolni, vagy bármilyen becsületbíróság előtt kellően indokolni ne tudnék.

Mindezekre nézve tisztázhatom magamat és fogom is tisztázni.

De van egy vád, a mely nagy súlylyal nehezedik reám, s a melylyel szemben az önvédelmet meg sem kíséreltem, mert érzem, hogy e téren elégtétellel tartozom a megsértett közvéleménynek. E vád nem más, mint hogy „compromitáltam a képviselői és az alelnöki állást.”

Mondhatnám ugyan ezzel szemben, hogy én a jelzett ügyben sem mint képviselő, sem pedig és annyival kevesebb mint alelnök nem léptem fel. Régi ismeretségeim, képviselői állásomnál korábbi keletű összeköttetéseim megadták nekem a jogot, hogy igaz és tisztességes ügyben ajánlólag fölléhessek. Hogy ebből, leveleim egyes tételeinek kiszakításával, egészen más ügyekre vonatkozó sürgőnyeim szavainak kiemelésével botrányt csináltak, ez az én fatumom, de nem az én hibám.

Mondhatnám, hogy a jelzett egyetlen ügy

nem indult Velenczéből ily szép és jól fölszerelt hajó után. Távoztát mindenki sajnálta. Így vett mind ő, mind társai, búcsut Ansaldo urtól; hajóra szálltak, fölhuzták a vitorlákat s isten nevében s jó szerencsájukban bizva Alexandriának vették utjokat.

A három pajtás így hajózázott három hajóján több napig. Egy reggel aztán a történt, hogy a mi Giannettonk egy nagyon szép kikötővel bíró öblöt vett észre s kérdezte a hajó-főnöktől, mi a neve e kikötőnek? Ez pedig felel: „Uram, ez a hely egy özvegyé, ki már sok nemes urat tönkre tett.”

Giannetto kérdé: „Hogyan?” „Uram, felelő amaz, gyönyörű szép egy asszony az, azt a törvényt követi, hogy a ki hozzá megy, vele kell hálnia s ha urává bír lenni, el kell vennie s tulajdonosává lesz az egész kikötőnek és országoknak; de, ha el nem tud banni vele, mindenét elveszti, a mi je csak van.”

Giannetto egy kissé elgondolkodott magában s aztán így szól: „Rajta, nézz utána, hogy e kikötőbe vigy!”

A főnök viszonzá: „Uram, gondold meg, mit mondasz! sokan bementek már oda, s örökre annak lettek a koldusai.”

De Giannetto monda: „Ne elegyedj más dolgába, hanem tedd meg, a mit mondok.”

Igy történt aztán, hogy egyszerre csak megfordíták hajójukat s bevitöriláztak a kikötőbe, a nélkül, hogy társaik, a többi hajón, észre is vették volna.

Réggelre kelve hire futamodott, micsoda szép hajó érkezett a kikötőbe, úgy hogy minden nép-ség odaözönlött, hogy láthassa s az asszonyságnak is azonnal megjelentették. Elküldött tehát Giannettohoz, ki azonnal hozzá sietett s tisztellett üdvözlé. Az asszonyság pedig kézen fogá, megkérdezte, hogy ki legyen, honnan jön s ha ismeri-e ez ország szokásait? Giannetto igennel felelt s azt monda, épen ezért jött.

Szásszor légy tehát, üdvöz, mondá s egész nap a legnagyobb tisztességet tévé neki, sok bá-rokat, grófkot és lovagokat hívott, alattvalói kö-

kivételével én semminemű más kitüntetés ügyben sem most közelebb, sem régebben lépést nem tettem és ennek bebizonyítására hivatkozhatnám az 1867. év óta működött s jelenleg működő miniszterekre, ugyazint a külügyi kormányzat minden közegére. Valóban nem csekély szerencsétlenség kell ahhoz, hogy ezen egyetlen ügy is, a melyben lépéseket tettem, korrek volt a daczára, a bűnvizsgálat tárgyai közé beérőszakoltassék.

De mindezt én nem mondom, mind erre s ezeken kívül sok másra én most nem hivatkozom, mert midőn a vihar zug, egyes ember szava meg nem hallik, elenyészik abban; — és mert én úgy is nemcsak a vád, hanem a gyanúsitással szemben is igazolni kívánom magamat.

És hogy ezt egészen függetlenül tehessem, szükség, hogy a képviselői mandatumot letegyem; mert úgy akarom, hogy nem a képviselő, hanem az egyszerű polgár ellen történjék a vizsgálat, a melyet kéni, szorgalmazni fogok, s ne mondhasák elleneim, hogy a képviselői immunitás közepébe burkolódom. Hogy mennyire nem ösmernek engem épen azok, a kik pedig a bizonyos tudás hangján mondták ki reám a halálos ítéletet, a feszítet meg, ezt már az is eléggé igazolja, hogy a mandatum letételét praetori hangon emlegetni jónak látták, mintegy feltéve, hogy nem bírok a kötelezőség, az egyedül helyesnek tisztá érzékével, vagy hogy ezen érzékemet, a reám nehezedett szerencsétlenség közepette elvesztettem.

Már a július 4-én önkébelből nálam megjelent mélyen tisztelt férfiak előtt kijelentem, hogy leteszem a képviselői mandatumot. É s szám-dékom változhatatlan, daczára az egész választókerületről hozzám érkezett, általam nagyrabecsült s a leghálásabb érzellemmel fogadott számtalan felhívásnak arra nézve, hogy az önké által irántam ismétletlen kifejezett tántorithatlan bizalomnál fogva e szándékomat ne érvényesítem.

Nagyon kérem önéket, nyugodjanak meg a változhatatlanban.

A politikai szenvedély molochja megkapja az ő áldozatát. Lemondásom által megadom a közvéleménnyel szemben és magamnak is az egyik elégtételt. A képviselői állástól méltán igényelhet a nemzet legalább is annyit, a mennyit Caesar kívánt neje jóhírnévéről, hogy t. i. ahhoz még a gyanunak sem szabad félni. De nekem itt nem szabad megállapodnom. Én kéni, szorgalmazni fogom a bírói vizsgálatot, mert szükség van a föllázadt hangulatnak ezen elégtételre is, de mindennek föltűt szükségem van arra nekem.

És midőn mind ez megtörtént, akkor becsületbírák elé fogok lépni, a kiket elfogadok politikai elleneim, legszenvedélyesebb támadóim, legnagyobb személyes ellenségeim sorából, hogy ítéletet mondjanak azon kérdések fölött, a melyek az ellenem folytatott öldöklő hadjárat alatt fölmerültek.

Deési kiállítás.

Előrebocsátom, hogy a következő sorokra a „Nemere” című hírlapban „Az erdélyi gazdák sepi-szent-györgyi vándor-gyűlése” cím alatt közölt és a „Kelet” 188-dik számában visszaadott

zúl, meg, hogy mulattassák. A báróknak, valamennyinek, megtetszett a Giannetto magaviselete, valamint illedelmes, magát kedveltető s barátságos egész mivolta, úgy hogy majd mindnyáján belé szerettek. Az udvarnál egész nap folyt a tánc, dajna és lakmározás a Giannetto tiszteletére s mindenki örült volna, ha fejedelmüké lesz vala.

Mikor aztán este lett, az asszonyosság kézen fogta, hálósobájába vezeté s szolt: „Azt hiszem ideje már a lefekvésnek.”

Giannetto felel: „Nemes asszonyosság, szolgálatodra állok.”

Erre rögtön két szűz lépett be, egyik borral, másik mindenféle csukor-süteménnyel.

„Tudom, mondá az asszonyosság, megsomajstál. Ígyl tehát!”

Giannetto vett az édességekből, ivott a borból, a mely — ő nem tudá — úgy volt készíttve, hogy elaltassa; megivott belőle egy fél csészényit, mert jól esett neki; a val aztán levetkőzött s lefeküdt. De alig dőlt az ágyba, már aludt. Az asszonyosság is melléje fektedt, de ő reggelig észre sem vette, egész hajnali harangszó utánig. Mikor hát fölvirradt, az asszonyosság fölkel s elkezdte a hajót kirakati a mikor látta, hogy mind a legdrágább és pompásabb portékával van tele. A mint aztán jól felviradt, az asszonyosság szobalányai Giannetto ágyához léptek, fölkeltek s mondták neki hogy elmebet, mert hajóját s a mi csak rajta volt, elvesztette. Ezen ő nagyon elszégyelt magát, mert látta, hogy dolgot nem jól igazította. Az asszonyosság továt adott alája, ellátta őt költséggel, ő pedig nagy szomorán és elbuzulva megadott neki s baba indult.

Haza is ért Velenczébe, de szégyeletében nem mert An-aldó ur bazába menni, hanem egyik pajtasához ment hinni, ki nagyon elcsodálkozott s kérde: „Ji, Giannetto, mi hirt?”

Ez felel: „Hajom neki ment egy sziklának, úgy hogy dirib-darabba tört s egészen szét-foszladott. Én is csak egy gerendához kapaszkodva menekülheték partra. Így szabadultam haza.”

(Folyt. köv.)

ezikk szolgáltatott okot. Legyen szabad ezúttal sajnálatomat kifejeznem a felett, hogy a jelzett közlemény eredetijét nem olvashattam, mert így nem tudhatom, hogy ki ama sorok szerzője, a mi egyébiránt a fenforogó ügy érdemére nem tartozik, csak saját kíváncsiságom elégtette volna ki, a mennyiben ösmertem volna azon ur nevét, ki tölem „értebb megfontolást várt volna.” Mintegy zárjel között vagyok bátor megjegyezni, hogy a „Nemere” csak magának tulajdoníthatja, ha Deésen színt nem láthatjuk, mert — ha jól értesültem — a helyi lap szerkesztője megkereste a „Nemere” szerkesztőjét a csereviszony megkötésére, azonban eredménytelenül.

Ezután köszönetemet kell kifejeznem a „Kelet” tekintetes szerkesztőségének, hogy a közleménynek becses lapjába való átvételével alkalmas szolgáltatott nekem a következők elmondására.

Nagyon igaza van a „Nemere”-nek, hogy a sajtó a leghatályosabb eszköz az általános érdeklődés felkeltésére, és hogy az erdélyi gazdák hatályos eszköz igénybe vételére elmulaszták, az a saját hibájuk, de ebből nem következik az, hogy hát a deési kiállítás rendezőinek is ugyanazon mulasztást kellett volna elkövetniük. Én is tettem. Azonban mulasztás el nem követéseért az itteni „missionáriusokat” s köztük csekélységem a („K.” szerint) tulbuzóság által elkapottatnak nevezni bizonyára helytelenség.

Egyébiránt nem kívánok senkivel polemizálni, mert a feleslegesség szerintem a fenforogó ügynek nem használhat és így illyenek előidézésével valóban a tulbuzóság bűnébe esném és a kiűzött magasztos czélnak csak ártalmára lennék. A felett pedig, hogy megtartassák-e a deési kiállítás, most már eszmecsereinek helye nincs. Mert ez már a küszöbön áll és a több százra menő tényleges bejelentés által teljesen igazolva van az, hogy kiállításunk igen is életre való. Nem áll, hogy a deési kiállítás országos volna. Igaz, hogy egy lap azt annak czimezte, de épen én magam siettem több hírlapban a helyreigazítással és hangsúlyoztam, hogy a jelen évben egy második országos tárlatnak tartása rossz hatású volna; kijelentem határozottan, hogy a deési tárlat nem országos. De hozzátéve, hogy az határában, eredményében országossá lehet, ez ellen, annak, ki hazánk közgazdasági érdekeit valóban szívén hordja, kifogása nem lehet, sőt kell hogy azt örömmel üdvözzölje. Tárlatunk ideje, körülményei azt önkényű eredményezhetik. Mert köztudomás, hogy Sz. Fehérvárról nem voltak az erdélyi részek híven képviselve, a deési kiállítás amannak kiegészítésére alkalmas szolgáltat, mit a közönség annnyival szivesebben ragad meg, mert ekkor érvényesítheti ama rég táplált vágyát, hogy a királybágy által elválasztott hazabeliek a nélkülözött ösmertetséget megkössék.

Az sajnos körülmény, hogy a deési tárlat megtartásának ideje épen a sepi-szent-györgyi csaknem egyszerre esik. Azonban ezért a deési tárlatot rendező szolnok-dobokamegyei gazdasági egyesület nem okozható. Mert oly időben tárlatot ezen tárlat tartását, a midőn más erdélyi tárlat szervezéséről tudomással nem birt és oly időben hozta ezen határozatot nyilvánosságra, a midőn könnyű volt a hozzászólás és esetleg a kellő megbeszélgetés folytán a deési tárlat, vagy a többiek elhalasztatottak lettek volna.

De kérdem a tisztelt cikkíróktól; vett-e ő magának időt és fáradságot akkor tanácsai osztogatására, hogy tev-e ezt más? Sőt ellenkezőleg megosztatlan tetszéssel találkozott a terv, a mirtől a már akkor érkezett számos bejelentés tanuskodik.

Hát mikor is merült fel először a deési kiállítás terve? Ezen kérdésre több hírlapban válaszoltam, még mielőtt azt más fölvetette volna. Ezen terv fölmerült még a tavaly október havában Deésen tartott kiállítás alkalmával, melynek sikere egy újabb tárlat szükségét bizonyította, melynek sikere egy nagyobb szabású tárlat rendezését indokolta. Ez okból a szolnok-dobokamegyei gazdasági egyesület még 1878 évi december hó 3-án tartott ülésében egyhangulag kimondotta, hogy 1879-dik évi október havában ama tervet létesíti. És már a folyó évi január hó 12-ikén köriratban tudomására hozta a hírlapok szerkesztőségének (és így a „Nemere”-nek is), hogy Deésen 1879 év októberében iparos, gazdasági és állat-kiállítás lesz, föl-kérte azokat, hogy „a nagyközönséget a részvételre eleve is föl hívni kegyeskedjenek.” Ugyanezen napon kelt köriratával a lótenyésztéssel foglalkozó közönséghez fordult, a hazafias vállalat támogatását kérve s tudatva, hogy a kiállítás folyamata alatt jóváár fog tartatni, mely alkalmával a lótenyésztési díjak is ki fognak osztani. Már január 25-én ugyancsak körlevelben föl-kérte gazdasági egyesületünk az ipartársulatok elnökeit, miszerint „az egyleti tagok közötti hazafias vállalatunkat pártolást hozzák köztudomásra s az egyleti tagokat a saját jól felfogott érdekeikben ösztönözzék és serkenték, hogy vállalatunkat a részvételével annál is inkább támogatni sziveskedjenek, miután a kiállításunk czélja az ipar és a legnagyobb részben tárlatunkon képviseltetni. Ugyanezen kelettel hazasól czélból mentek föl hívások a vagyárak, üveg-huták, sóbányák és gyári ipart üző urakhoz, ki-emelvén azokban, hogy „Fölhívásokat ezúttal ideje korán tesszük meg, hogy kiállításunk elégséges időre megtartatni tárgyalatunkhoz.”

és Fehérvári tábornokok kíséretében, Ivánka Imre és neje, Harkányi Frigyes és mindazok, kik a Neptunon voltak.

A monstre-hangverseny a Marseillaise-el kezdődött.

Midőn a 220 zenész a francia csatadal első ütemét kezdte, az ezrekre menő közönség frenetikus tapsokban tört ki és a lelkesedés minden jeleivel töltött a vendégek felé. A Marseillaise-t a szűnni nem akaró tapsok folytán ismételtetni kellett. A közönség harmadszor is akarta hallani a Marseillaise-t, de ekkor Káldy karmester odament az emelvényhez és a Rákóczyt játszatta.

Most meg a francia vendégek jöttek extasisba; felkeltek és a meghatottság legelőkelőbb jeleivel üdvözölték a közönséget; a sok ezernyi kéz taponi, a nagy térséget ellepő óriási tömeg harsony-éljonei valóban megkapó kíséretet képeztek a hatalmas zeneműhöz, melyet természetesen szintén ismételtettek.

Ezután a Massenot-Szabady-induló következett, mely roppant hatást keltett.

A jelenlevő Szabadyt elhalmozták órátiókkal s a darabot ismételtették.

Előadták még a Coppelia-kerítőt és Gounod Faust indult; mindkettőt szűnni nem akaró tapsok közt.

Az ünnepély ezután oly sokoldalú lett, hogy lefolyását alig lehetett rendszeresen követni. A közönség megosztott a zenekarok külön-külön játszottak a sziget egyes partjain és mindegyiknek, a cigánybandának meg természetesen nem kevésbé, akadt óriási hallgatóságuk.

Legjelentősebb volt a csoportosulás a romok közt; az arnyas lugasokban, a hívós mohlepte rejtekekben számtalan festői csoport telepedt le és várta a kürt zenét; mely fél nyolczkor kezdődött, Stöiber, Drescher, Mink és Nagy urak adták a hangversenyt és a kürtzene a bengali fényvel büvösöz varázsoló romok közt feledhetetlen regényes jelenetet képezett, mely a legelőkelőbb bámulatra ragadta, elvárásolta a közönséget.

Este nyolcz óraker a sziget egyszerre büvös tündérkertté változott. A fűdőlépület kupolájáról vakító villanyfény áradt szét, mely a gyönyörű virággyakra, a fa és cserje csoportokra, a több ezer fónyi elegans közönségre mintegy tulvilági fényt vetett és a mesék országába varázsolta a nőzőt. A szigeten mintegy tízezer színes lampion gyűlt ki, a legfestőibb csoportokban, számtalan, szébbnél szebb perspektívákat nyújtva a szemnek.

A lampionok legtöbbje transparentekkel volt díszítve és feliratokkal, melyek az ünnepély tárgyára vonatkoztak. A setáló közönséget mindenfelé a legszebb variált csoportok lepték meg. Legragyogóbb volt a főhercegi lak melletti tér, a monstre-hangverseny színhelye, hol egy ponton nem kevesebb, mint háromezer lampion volt a legleleményesebben csoportosítva.

Az ünnepély a hangversenyben culminált. Mondanunk sem kell, hogy a felső vendéglő terméke zsufoltság megett, hogy ezeken és ezeken használnak kérték a jegyet és csak kívülről halgatták az előadásokat.

A hangverseny a lehető legtényesebben sikerült. A rendezés — és ez Káldy Gyula műve — a legzöltesebb és legügyesebb volt és Gouzien Káldinak a leghizelgőbb szavakban fejezte ki elismerését. A prologból minden passzus, mely a francziákra vonatkozott, szűnni nem akaró tapsokkal üdvözöltek; a zene és ének-előadásokat egytől-egyig ismételtetni kellett, oly viharos taps követte mindegyikét: a tapsokból mégis legtöbb jutott ki a Marseillaisnek, melynek minden sora után felriadt a frenetikus taps.

Az ügyes rendezés folytán a tizenhárom számar terjedő hangverseny mégis alig tartott másfél óráig.

Tudósításunk zártakor, este 11 óraker készültek a táncvizslomra az alsó vendéglőben. Óriási közönség készül arra, a főváros leghizelgőbbjei teljes számban várják a zene hívó szavát, úgy, hogy előre is a legfényesebb sikert jósolhatjuk a táncvizslomnak.

Irodalom és művészet.

Nemzeti színház.

(I. István király. Eredeti történelmi dráma öt felvonásban Dobsa Lajostól. Új átdolgozás szerint először Kolozsvárt. 1879. aug. 20.)

Tegnapelőtt aug. 20-án szép estélye volt a nyári színházban. Nemcsak és főkére nem azért, mert egy eredeti darab került színre abból a kaczagányos taktából, melyre a közönség egyrészenek elfranciaosodott izlése fitymálva szokott lenézni.

Nem is azért, mert egy tehetségos kezdő, egyuttal városunk szülötte, először ez este mutat be magát, ámbar e körülmény mindenesetre nem csekély érdeket kölcsönözött az előadásnak.

Szép estélye volt a tegnapielőtti a nyári színházban főkére azért, mert ugyazólva először jelent meg ott az idény alatt a komolyabb, emelkedettebb drámai muza. Megjelent és hódított.

Azt szokták mondani az operett-cultiválók, hogy a közönség izlése elfordult a drámától, ami annyit jelent, hogy elromlott.

Nem igaz. Elromlott a közönség egy kis töredékének izlése és érkeke; azoknak az izlése, akik mindent készpénznek vesznek, ami a négy világyárosokban felbujrázlik.

De a magyar közönség nagy zömének izlése és irányja színházi dolgokban éppen úgy mint egyebekben ma is ép, egészséges, romlatlan, melyre csak speculáló sziniszagatók erőszakolták rá az operettek és más léhaságok izlés- és erkölcsrontó ürességeit. De hála az Égnek: az őseredeti egészséges érzéket és helyes ízlést még nem tudták kiolnálni a nagyközönségből.

Erről tanuskodott a tegnapielőtti este is. A nyári színház tágas nézőtere, — kivéve természetesen a páholyokat — zsufoltság megett. De nemcsak megjelent ez a közönség, — mint az szokott, mely az operetteket tölti meg, de akkor is csak egymást látszóvezeni és ásitni szokott; — hanem mulatott és élvezett a romlatlan kedély ama naiv természetességével, mely még tud lelkesülni egy-egy darab drámai szépségein, az ősek délceleg alakjain, történelmi darabjainak bazafias célzásain.

Ez az, amiért szép és lélekemelő látvány a tegnapielőtti előadás a nyári színházban.

Es mi részünkről, ennek annál inkább örülünk, mivel mi hangsúlyozzuk ma ismételtet, hogy a kolozsvári színháznak az erdélyi részekben nemzetpolitikai és kulturális missiója van, hogy e missiót csak a nemzeti és magas drámairodalom művelésével teljesíti; mi hangsúlyoztuk szakadatlanul és hangsúlyozzuk ma, hogy a kolozsvári színháznak, ha meg akar felelni magas hivatásának, szakitania kell azzal az üres, frivol és izlésméltelyező iránynyal és áramlattal, mely a színházat komédiás-bódvára süllyeszti le.

Fájdalom, finansialis tekintetek és a helyzet követelményeinek félreismerése néhány évvel ezelőtti letérítettek a kolozsvári színházról a helyes, egyedül helyes útról s kényserességéből-e vagy miért — nem kutatjuk — kellenél többet áldozott annak a léha iránynak, mely pedig egyenesen a magyar színészet és drámai irodalom súlyosodására vezetett, sőt már eddig is nem csekély mérvben vezetett.

De azért nincs meg minden veszve. Erős akarat és emelkedettebb álláspontra visszahódíthatja azt a tért, melyen a kolozsvári színház a magyar színészet és drámairodalom körül egy fél-század alatt annyi sok szípet vitt véghez.

Molnár Életréval ember, ki széles tapasztalatait és tanulmányait jól kamatoztathatja ez irányban is a kolozsvári színpadon. Életré keltheti a régi szép idöket ismét; a kolozsvári színpad ismét a magyar dráma iskolája lehet, mely a nyelv művelésével, az izlés nemesítésével és a drámai színészet emelésével határtalan sok jót tehet nemzeti kulturális érdekében. Mutassa meg Molnár, hogy nemcsak financialiter tudja regenerálni a kolozsvári színházat, de föl tudja ismét emelni művészetben is arra a pozíra, mely az első magyar állandó színházat multjánál és rendeltetésénél fogva megilleti! Ezzel még nagyobb szolgálattal fog tenni műintézetünknek, mintsem ha csak a deficit tengeréből szabadítaná ki.

De térjünk vissza a tegnapielőtti előadásra. „I. István király“ nem foglal ugyan helyet nemzeti drámáink legjobbjai között, de kétségtelenül hatásos és figyelemreméltó drámai mű, mely különösen történelmi tárgyánál és nyelvezeténél költőiségénél fogva sokáig méltó helyet fog foglalni a magyar színpadok repertoirjában.

Tegnapelőtt is már az alkalmoszerűségénél fogva is, de különösen Molnár mesteri rendezése mellett nagy hatással került színre.

A nagy közönség — olyan nagy, a mekkora magyar történelmi drámára még téli szezsonban is páratlan, — egész este lelkesülten tapsolt és éljenzett, különösen pedig a hazafias célzásoknál valóságos tapsvihar zúgott fel ismételve. Mintha éppen az 50-es vagy hatvanas éveken lettünk volna, ugy tombolt a közönség unisono egy-egy időszert célzására, melyet mai kevésbé őrvendetes közéletünkre is lehetett vonatkoztatni.

Az előadás, különben, részleteiben ugy mint egészében, jó, csaknem kifogástalan volt.

A czimszerében Molnár mutatta be az első magyar királyt impozáns és megkapó alakban, első megjelenésekor már alakja zajos tapsra ragadta a közönséget, mely a derék művezetőt egész virágözönrel fogadta.

Crescimíraban Kéler Ilona ez este olyan tragikai alkotást mutatott fel, hogy a legnagyobb elismeréssel adozhatunk e sikerért a fiatal színésznőnek. Gratulálunk a diadalhoz; mert valódi diadal volt. Egész alakja, szép megjelenése, aszenvedély igaz hangja és szivig ható ereje, melynek ezuttal szinte meglepő hatással tudott kifejezést adni; Imre herceg halála fölötti kitörése; önnön átkozódása s aztán elrohanása a fájdalom és szerelem örületes kötségesbeesésével: — mindez valóban olyan szép, drámailag igaz és megkapóan hatásos volt, hogy a közönség zajos tapsai és éljonei még nyílt jelenetekben is méltóan zúgtak föl.

Ép ily elismeréssel kell regisztrálnunk Szentgyörgyi sikerét, ki Vazult külsőleg és játékban egyaránt megragadó drámaisággal ábrázolta.

Mihályi Imre herceg alakját oly historiai hűséggel állította a néző elé, mintha csak agyongéd, égbe vágódó, vallásosságában egészen áts

Pályázati hirdetmény.

Szolnok-Dobokamegyébe kebelezett Csáki-Gorbó községében, egy személyes jogu anyaggyőzsertárnak felállítása belügyi m. kir. miniszter urnak f. hó 8-kán kelt 30,501 szám alatti leiratával engedélyeztetvén, felhívjuk mindazokat, a kik ezen győzsertár személyes jogát elnyerni óhajtják, hogy folyamodványaikat az 1876. évi XIV. t. z. 129. § értelmében felszerelve **folyó évi october 15-ig** alólirhoz nyújtsák be.

Deesen, 1879. augusztus 14-kén.

Az alispán helyett:

Báró DIÓSZEGI, főjegyző.

Kiadó bolt.

Kolozsvárt 23. szám alatt a volt Hidkapu sarkon levő, Reschner-féle **bolt**, belső felszerelés, szivar- és dohány árulhatási joggal, **folyó év Szent-Mihály azaz szeptember 29-dikétől kezdve kiadó.**

Értekezhetni ugyanazon szám alatt **CZIRJÁK SAMU** tulajdonosnál.

(307)

(1—6)

NAGY ÁLLATSEREGLÉ

A TRINCSIVÁRBAN A FAPIACZON,

hol mindenféle vadállatok láthatók, úgy mint:

OROSZLÁNOK, TIGRISZ, LEOPÁRDOK stb.

Az oroszlan idomító napjában kétszer tart előadást az idomításban oroszlanok és hyenákkal. Étetés napjában kétszer történik: d. u. 4 és este 7 órakor.

Az állatsereglet látható: reggel 9 órától, este 10 óráig.

Első hely 30 kr.

Második hely 20 kr.

Gyermekek a felét fizetik.

Számos látogatást kér

ENTRESS JANOS,

állatsereglet tulajdonos.

(309)

(1—2)

A gráci kereskedelmi és ipar-akademia

f. é. szeptember-hó 16-án kezd meg tizenhetedik tanévét. Az intézet két szakiskolából, a kereskedelmiből és a kereskedelmi-iparosból áll, s a tanulók derék elméleti és gyakorlati kiképzéséről gondoskodik. Az akademia absolvensei az egy éves önkéntességi szolgálat jogával bírnak, ha belépésük előtt algymsniumot, vagy alreálta nodát sikerrel végeztek. Oly tanulók számára, kik nem bírnak e föltétellel, külön ingyen előkészítő tanfolyam áll fenn az önkéntességi vizsgára nézve. Minden megkeresésre a fölvetelt, szállást sat. illetőleg felvilágosítást és kimerítő átnézetet nyújt a kereskedelmi és ipar-akademia igazgatósága Graczbán.

(278)

(5—8)

Dr. Alwens, igazgató.

Kiadó bolt.

A magyar- és tivolutca sarkán lévő háznál, az a **bolt helyiség**, melyben most Bányai Sámuel szűcs üzlete van, f. é. Szent-Mihály naptól kezdődőleg bérbe adó.

Értekezhetni Filep Istvánnál (toronyutca 5. sz.), a háznál Kovács Antalnál.

(299)

(2—4)

Magyarország legnagyobb raktára nagyban és részletben.

Vadászfegyverek.

Lefauchaux duplafegyverek véste 16 fittól fölfelé.
Lencsieser duplafegyverek 23 fittól fölfelé.
Revolverk 7m/m 6 lövése 2 ftt 85 kr. legjobb minőségűek.
9m/m 6 lövése 3 ftt 80 kr.
12m/m 6 lövése 5 ftt 20 kr.

Töltények és vadász-eszközök a legutányosabban.

Vidéki megrendelések utánvót, vagy a pénz beküldése mellett pontosan teljesítenek. Nem megfelelő darabok legkésőbbesen becséréltetnek.

(292) (3—5) DEUTSCH ALBERT Budapest, muzeumtér 29.

RA VISSANTE

Dr. Lejosse
à PARIS.

Ez a t. hölgyvilágnak egyetlen ártalmatlan bőrszépítő-szere, és azon jeles tulajdonsággal bír, hogy a bőrszerve puhitól, fejrissitől hat, annak működésére fokozó és eltérő befolyással bír. A legdicsőbb toletté-szer minden hölgy számára, mely minden bőrbetegséget elavítol s a bőr színezt fiatalítja és szépíti. Mint lágyító, bőrejesztő-szer minden szírnagyot és olajfoltot fölülmul, miután a bőrt rendkívül hajlékonytá, gyöngéd és a fehérre teszi. Nagy üveg ára 2 ftt 50 kr., kis 1 ftt 50 kr.

SAVON RAVISSANTE

a legkedveltebb piperesszappan a bőrszín szépítésére és javítására.

Használata után a bőr bársónysima lesz és igen kellemes illatot tart meg.

Egy dobozal (3 darab) 1 ftt 50 kr., darabonként 10 kr.

Valódi minőségben kapható a központi főraktárban, Svarz Henriknél Budapest, muzeumkörút 10. sz.

Kolozsvárt: VALENTINI ADOLF úr gyógyszerárán. Tordán: Trajanovits Ede úr gyógyszerárán. Szegeden: Kovács Albert és Barcsay Károly úr gyógyszerárán. Debreczenben: Göll Nándor és Dr. Rotschnek V. Emil úr gyógyszerárán és nagyobb vidéki gyógyszerárán.

(245)

(7—10)

Polgárok!

Francziák, angolok és osztrákok évek óta különlegességgel áraszták el hazánkat. Ezen, legtöbb esetben czélra nem vezető orvosságokért sok százszor forint vándorolunk a külföldre. Az általam felállított és készített Élet-Elixir először is külföldön vitt ki magának elismerést és évenként több mint egy millió üveggel küldök ezen Élet-Elixirből külföldre.

(287)

(3—20)

Egy részről azon eredmény, melyet az általam felállított

kárpáti Élet-Elixir

Angol-Német és Franciaországban a számtalan, azonban legtöbbnyire eredménytelen, gyógyszernek közt kivított, másrészt a tömeges megrendelések, valamint ezekre menő híres férfiak, köztük 3 királyi fensége a Walei herceg (angol trókorok), és tanácsok által kiállított elismerés és köszönő levelek arra indítottak, hogy magyar hazánkban is raktárakat állítsak. Így raktárt állítottam fel. Kolozsvár város és vidéke részére **Vogel Károly** és **Dietrich Sámuel** urnaknál. Évekig tartó fáradsággal szorgalommal összekötött alapos tanulmányok folytán fedeztettem csak fel a Kárpát füvek s növények gyógyalkait, melyek szaklapok kivonatai szerint: feülmulhatatlannak tüntek ki a követező betegségekben. Bámulatos eredmény a láz, bármily időt legyen is az, choler és hányás-étvágyhiány, biztos szer rossz emésztés, gyomor-egység, hányás, étvágyhiány és nyálkásodás ellen: még beteg emberek is bizony számíthatnak hosszú életre ezen ÉLET-ELIXIR használatát mellett.

Laibach, 1878. szeptember 2.

A Boszniából jött súlyos gyomorbajokban szenvedők, melyek az Ön kárpáti Élet-Elixirjét használták, mind kiépültek. Most utabban 1000 üveggel kérek küldeni.

Dr. Kolorits Ferenc, fősebsz.

A részemre próba gyanánt küldött 20 üveg Élixir, mindennemű gyomor-egység ellen sikerrel alkalmazva, felhasználtam. Ez eredményt és kívánságát én ön által felfedezett Élet-Elixirt a konstantinápolyi egészségügyi igazgatóságnak legmegelőbb ajánlottam. — 500 üveggel azonnal elküldését kérem.

Mustafa baba, ezr. és ezserumi főtörzsszörös.

Sürgöny. Fuchs urnak Malackán, Magyarország. Küldjön azonnal 100 üveg Élixir, az első küldeményt tábori körömben már felhasználtam. Kalafit, 1868. január 10. Dr. Brankovics Sándor.

Journal de Genève 1876. okt. 18. kád.

Fuchs B. ur által Malackáról (Magyarország) Dr. Girardin helyet tanácsos küldött Élet-Elixir a körömben megvizsgáltatván, alkalmaztatott étvágy hiány, emésztési gyengeségek és gyomor bajoknál — eddig el nem ért eredményeket vitt ki.

La Gazette de France 1877. jan. 3.

Fuchs B. ur által felállított Élet-Elixir gyógyszerje a helybeli egyetem orvosi karánál megvizsgáltatott, alkalmazását eddig el nem ért siker koronázta, emésztési gyengeség és emésztés hiányánál. Ezen eredményt folyamánként megengedtetett Malackai lakos Fuchs B. urnak az általam felállított Élet-Elixirt Franciaországban elárulhatni.

Prága, 1879. június 10. A már elhasznált 10 palack Élet-Elixir oly kedvező hatást gyakorolt gyomorhuramotomra, hogy indíttatva vagyok abból ezenem még 25 palackot rendelni.

Dr. Rieger.

Caslan, 1879. April 18. Egy barátomnak köszönöm Önnek címét, s kérem az annyira föléért kárpáti Élixirből nekem 3 palackot küldeni.

Joachimovich Venczel, cs. kir. járábíró.

Nagy-Kikinda, 1879. April 29. Eszenel baktorkodom legmegelőbb hálat mondani önnek a valódi Élet-Elixirje által tökéletesen meggyógyult sok éves hideglázamért.

Petrovics György, gabnakereskedő.

Karlovitz, 1879. június 1. Tekintetes úr! Eszenel nyilvánosan mondom önnek hálat az ön által készített Élet-Elixir gyógytatása miatt; gyomorbajomat több orvos sem tudta megszüntetni, s most visszanyert egészségem mellett egészen újjászülöttem érezem magam.

Ivackovich Prokop, patriárcha.

Újvidék, 1879. június 16. Küldjön ön azonnal vaspályán 50 palack Élet-Elixir, mert több hideglázbetegen már javulásnak indult.

Dr. Med. Jovanovich Ferenc.

Pancsova, 1879. június 20. Igen tisztelt uram! Nőm, a ki aknt gyomorajával már több fűrdőt látogatott meg, többek közt Karlsbadot (Csehország) is, nem tudott gyógyulást nyerni; egyik átvérem Belgrádban **Dilber gyógyszerész**hez útított **Belgrádban**, a ki önnek főraktárosa, a mire 10 palack Élet-Elixirt hoztattam, melynek jótékony hatását nem tudom pénzzel megfizetni; mert az életnek egészséggel nélkül nincs értéke. Fogadjon az én és már egészséges nőm legbensőbb hálatját, s tartsa meg önt a mindenható még sokáig az emberiség javára.

Milutinovics János, szálloda tulajdonos.

Zágráb, 1879. június 18. A küldött 40 palack Élet-Elixir több barátommal osztottam meg s teljesen meggyógyult veie elégedve; miután este és reggel egy-egy evőkanállal vetünk belőle, étvágyunk mindig egyaránt pompás volt; szívesen kérem, küldjön az én czimem alatt még 50 palackot.

Báró Rauch.

Dijaková, 1879. június 17. Csak három nap óta fogyott el önnek Élixirje, s már étvágyhiányt érezek. Kérem postán nekem ismét 50 palack Élet-Elixirt küldeni.

Strossmayer, püspök.

Egy üveg ára csomagolással 1 ftt.

FUCHS B., Malackán, a Kárpát alján.

Az egészséges vér hiánya az emberiség sok bajának és betegségének az oka, mint pl. apát kinezés, étvágyhiány, emésztégyengeség, görvety sat.

Cservinka M. stomfai gyógyszerész

(216)

vastartalmú

(10—10)

Pezsgőporai

minden tulajdönt egyenitnek, melyek a vért (az élet őanyagát) megjavítják és megújítják; egyszersmind pedig a hő évszakban kellemes fűtőszertől használhatók.

Kétfősen vérhiány, sápkór, fehérlőy, a havi tisztulás fennakadása, telhetetlenség, magtalanrág, gyomorsav, főfájás, idegaj ellen használva, kitűnő segítséget nyújtanak. Már sok orvos legjobb sikerrel alkalmazta, nem tartalmaznak ártalmas alkatrészeket, tehát egészen egészséges egyéneknek is legjobban ajánlatok a vér fűtőszere, s az egészséges feutartására. Mint tavaszi és nyári gyógyszer, tökéletesen pótolnak minden természetes vas- és acél vizeit.

Kivonat egy orvosi íratból:

Tóth-Megyer. május 18. 1879.

Önnök vastartalmú pezsgőporai, melyeket betegaimnál sokszorosan alkalmaztam, mindent, a hol vastartalmú készítmények voltak szükségesek, kellemes, fűtő és hatályos szerül bizonyultak be. A betegek szívesen élvezik e porokat, s én önnök vastartalmú pezsgőporai szerencsés összehállítása miatt őszinte szerencsekíváratomat nyilvánítom.

Kitűnő tiszteltetl alázatos szolgálja dr. STERN, uradalmi orvos.

Minden dobozban van 18 pár s ára 1 ftt o. é.

Raktár Kolozsvárt: Székly Miklós gyógyszerész. Szabadkán: Jók J. gyógyszerész. Budapest: Török J. Zágrábban: Mitibach S. gyógyszerész urnaknál, valamint az osztrák-magyar birodalom legtöbb gyógyszeráránban is kapható.

Fő-szállítótelep CSERVINKA M. gyógyszerésznél Stomfán (Pozsonymegye).

Bámulatosak

a természet erői, ha helyesen használatnak.

Bojtorjánygyökér-esszencia

a legértékesebb itók ita ismeretes mint legjobb szer mindenféle hajzása nézve, úgy hogy még 15 éves fiatal emberek is néhány nap alatt dús szakállt nyertek tőle.
1 palack 90 kr., postán küllve a göngyért 10 kral több.

Bojtorjánygyökér-hajkenőcs, a hajnövés el-segítésére és a hajhullás meg-gátálá-ára, t-egely 40 kr. Bojtorjánygyökér-olaj 1 üveg 40 kr. Bojtorjánygyökér-brilláns 1 pohár 40 kr.

Postán szállítás csak 1 ftt összegig.
A sok hamisítás kikérülése végett csak Winkelmayer valódi bojtorjánygyökér-készítményei kérendők.

Winkelmayer J.

Bécs, 6. kerület Gumpendorfer Strasse, 159 szám.

Fiók telep Kolozsvárt: Székly Miklós gyógyszerésznél.
(227) (5—12)

Süss Ferdinánd

m. kir. egyetemi mechanikus Kolozsvárt

(35)

Mátyás királyutca 4 sz.

(32—*)

Ajánlja jól berendezett raktárát, mely a következőkkel áll u. m. mindennemű szemüvegből, acél-, kautsuhok, békatéknő, aluminium, ezüst és aranyba foglalva, Zwike-rekből, úgy mint patentzwiker és szemüvegből. — Színházi látosövek, táv- és gercsövek. Mindennemű hőmérők, hi-gany és fém-égsúlymérők (barometrumok).

Ez utóbbiak több évi tudományos észleletek szerint vannak összeállítva és kolozsvári állás szerint szabályozva. Továbbá mindenféle czélú házi távirók.

Vége mindennemű orvosi készülékek és eszközök, valamint a különféle betegségeknek megkivántató ápolási eszközök és tárgyak kaphatók.

Vidéki megrendelések rögtön és a legpontosabban intéztetnek el.

HUTFLESH KÁROLY

(42)

KOLOZSVÁRT,

(32—*)

megvásárol mindennemű magyar és osztrák állampapírt, sorsjegyet, arany- és ezüst pénzemeket, s lezámitol escomptírt) mindenféle nyereményeket és szelvényeket 3 hóval a lejáratú idő előtt, s eszközöl minden bel- és külföldi helyeken történendő bármily összegű fizetéseket.

AJÁNLJA DUSAN ELLATOTT

FÜSZERTÁRÁT, BÖRKERESKEDÉSÉT,

úgy saját gőz- (henger)- malmi

LISZTEIT,

úgy szintén kitűnő minőségű

lagygyugyertya és szappan-gyártmányait.

KÉZI és FALI
TÉRKÉPEK.
ATLASZOK,
FÖLDGOLYÓK.

ISKOLAI KÖNYVEK.

SZÓTÁRAK,
NYELVTANOK

és
TÁRSALGÁSI KÖNYVEK.

A bekövetkezendő tanév alkalmából van szerencsém tudósítani a n. érd. tanár, tanító, nevelő urakat és tanuló ifjúságot, hogy könyvkereskedésben, hol az iskolai irodalom kiváló figyelemmel van képviselve, mindenféle

ISKOLAI KÖNYVEK, TANKÖNYVEK ÉS TANESZKÖZÖK

egyetemek, gymnasiumok, képezdek, ipar és polgári iskolák, elemi- és néptanodák, valamint magánintézetek számára legnagyobb választékban és előnyös feltételek mellett kaphatók.

Tisztelettel kérem ez okból a nagyobb megbízásokat idejekorán kezemhez juttatni, hogy a kívánt példányok száma iránt tájékozhasssam magamat folytonos megrendeléseimmél, és hogy a megküldésben késedelem ne történjék.

Tömeges megrendeléseknél, pontos szolgálat, kedvező feltételek és jutányos árak biztosítása mellett tiszteletpéldányokat, saját kiadásaimból pedig ingyen példányokat bocsátok a t. megrendelőik rendelkezésére, szegényebb sorsu tanulók számára.

Czim- és árjegyzékkel az iskolai könyvekről, úgy nemkülönbén bármennyű könyvjegyzékkel kívánatra azonnal és ingyen szolgállok.

Stein János

könyv-, mű- és zeneműkereskedése.

M. KIR. EGYETEMI NYOMDA
KIADVÁNYAINAK
FŐRAKTÁRA.

ISKOLAI KÖNYVEK.

SÁROSPATAKI REF. FŐISKOLA
ÖSSZES KIADVÁNYAINAK
FŐRAKTÁRA.